

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 3 listopada 2020 r.

Pozycja 345

POSTANOWIENIE z dnia 26 sierpnia 2020 r. Sygn. akt Ts 139/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bartłomiej Sochański,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.S. w sprawie zgodności:

art. 627 w związku z art. 632 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) w związku z art. 1 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557, ze zm.) w zakresie, w jakim „wyłączają w sprawie z oskarżenia publicznego zwrot kosztów skazanemu z tytułu wynagrodzenia jednego obrońcy z wyboru za postępowanie wykonawcze, w przypadku, gdy postępowanie wykonawcze zostało wszczęte bezpodstawnie, z uwagi na wcześniejsze wykonanie przez skazanego orzeczonej kary”, z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 16 września 2019 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Prawomocnym postanowieniem z 4 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w P. – na wniosek pełnomocnika skarżącego ustanowionego z wyboru – umorzył postępowanie wykonawcze w zakresie wykonania kary łącznej grzywny w liczbie 70 stawek dziennych w kwocie po 100 zł każda, wymierzonej skarżącemu wyrokiem tamtejszego sądu z 29 grudnia 2017 r. (sygn. akt [...]), jako bezpodstawnie wszczętego (skarżący uścił orzeczoną wobec niego karę grzywny).

We wniosku z 11 marca 2019 r. obrońca skarżącego wystąpił do Sądu Okręgowego w P. III Wydział Karny (dalej: Sąd Okręgowy) z wnioskiem o zasądzenie na rzecz skarżącego zwrotu kosztów ustanowienia obrońcy w zakończonym postępowaniu wykonawczym.

Postanowieniem z 8 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy, na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 30; dalej: k.p.k.), nie uwzględnił wniosku. Na powyższe rozstrzygnięcie skarżący wniósł zażalenie. Postanowieniem z 10 czerwca 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w P. II Wydział Karny (dalej: Sąd Apelacyjny) zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że za podstawę prawną rozstrzygnięcia przyjął – w miejsce art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. – art. 626 § 2 w związku z art. 627 w związku z art. 632 pkt 2 *a contrario* k.p.k. w związku z art. 1 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 523; dalej: k.k.w.). Jak orzekł w konkluzji Sąd Apelacyjny, status osoby skazanej, z mocy wskazanych wyżej przepisów, „wyklucza ponoszenie przez Skarb Państwa w postępowaniu wykonawczym kosztów udzielonej takiej osobie pomocy prawnej przez obrońcę ustanowionego z wyboru – również w sytuacji umorzenia postępowania związanego z wykonaniem orzeczenia – nawet, gdy wystąpiło to wskutek uwzględnienia wniosku ustanowionego w tym postępowaniu przez skazanego obrońcy z wyboru”.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 23 czerwca 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 29 czerwca 2020 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi przez: podanie adresu skarżącego; dokładne określenie wzorców kontroli skargi konstytucyjnej przez wyjaśnienie, czy są nimi wskazane w *petitum*: art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji, czy przedstawione na stronie 12 uzasadnienia: „art. 42 ust. 2 oraz w związku z art. 32 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji”; wskazanie, jakie wolności lub prawa skarżącego, wyrażone w art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji – i w jaki sposób – zostały naruszone. Skarżący został także zobowiązany do nadesłania odpisu (albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem wraz z czterema kopiami) postanowienia Sądu Apelacyjnego z 10 czerwca 2019 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie z 10 czerwca 2019 r.) oraz poprzedzającego go postanowienia Sądu Okręgowego z 8 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]); oryginału dokumentu (albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem wraz z czterema kopiami) stanowiącego dowód doręczenia skarżącemu postanowienia z 10 czerwca 2019 r.; pięciu egzemplarzy pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym; czterech egzemplarzy skargi konstytucyjnej. Skarżący został także wezwany do poinformowania, czy od postanowienia z 10 czerwca 2019 r. został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W piśmie procesowym z 6 lipca 2020 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowane w skardze przepisy, w zakresie w niej określonym, naruszyły przysługujące mu – także na etapie postępowania wykonawczego – prawo do obrony w wymiarze formalnym. Podkreślił, że realizacja tego prawa nie może wiązać się z kalkulacjami ekonomicznymi, gdyż mogą one prowadzić do rezygnacji z pomocy prawnej. Zdaniem skarżącego należy zwrócić uwagę na to, że postępowanie wykonawcze jest częścią postępowania karnego oraz iż gdyby do umorzenia postępowania – z powodu jego bezzasadnego wszczęcia – doszło na innym etapie postępowania, to na podstawie zaskarżonych przepisów uzyskałby zwrot kosztów ustanowienia obrońcy. Dowodzi to, że zakwestionowane w skardze przepisy odmiennie traktują podmioty podobne, tj. te, wobec których umorzono postępowanie karne.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejaw-

nym. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy spełnia ona wymogi formalne, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w przepisach u.o.t.p.TK.

2. Analizowana skarga konstytucyjna spełnia przesłanki nadania jej dalszego biegu.

2.1. Skargę konstytucyjną sporządził adwokat, który przedłożył stosowne pełnomocnictwo.

2.2. Wyczerpana została przysługująca skarżącemu droga prawna, ponieważ postanowienie Sądu Apelacyjnego w P. II Wydział Karny z 10 czerwca 2019 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocne i nie przysługują od niego zwyczajne środki zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, gdyż powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem zostało doręczone skarżącemu 17 czerwca 2019 r., a skarga została złożona w Trybunale 16 września 2019 r. (data nadania).

2.4. Skarżący wskazał, jakie konstytucyjne prawa oraz w jaki sposób zostały – jego zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK), a także uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

2.5. Z uwagi na to, że skarga konstytucyjna spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p.TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 tej ustawy, to – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – zasadne jest nadanie jej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.